

2006/016/00318001

न्यायालयीन प्रकरणांचे प्रसंगाने व
काटेकोरपणे हाताळण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

परिपत्रक क्रमांक-न्यायाप्र-४००३/प्र.क्र.३४८/आस्था-११

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- १७ जून, २००३.

परिपत्रक

शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, राज्यातील व-याच्या जिल्हा परिषदांकडून निवृत्तीवेतनाविषयक प्रकरणे योग्यरित्या हाताळली जात नाहीत. परिणामी संबंधित निवृत्तीवेतनधारकांकडून न्यायालयात दावे दाखल केले जातात. त्या न्यायालयीन दाव्यासंबंधातील कामाकाज देखील हजगजीपणे हाताळले जाते. त्यामुळे जिल्हा परिषदांकडून उपरोक्त दाव्यांबाबत शासनाची बाजू मांडण्यासाठी सरकारी वकीलांची नेमणूक वेळेवर न केली जाणे, सुनावणीच्यावेळी जिल्हा परिषदेच्या सक्षम प्राधिका-याने न्यायालयात अनुपस्थित असणे इत्यादी बाबी घडत असतात. याचा परिणाम न्यायालयीन दाव्यावर होऊन अतिमतः अशी प्रकरणे व्यवस्थितरित्या न हाताळल्यामुळे बहुतांशी प्रकरणी न्यायालयांमार्फत शासनाविरुद्ध निवाड दिले जाते.

२. याबाबीची गंभीर दखल शासनाने घेतलेली असून सर्व मुख्य कार्यकारी अधिका-यांना निवृत्तीवेतनाविषयक न्यायालयीन प्रकरण हाताळण्यासंदर्भात खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत :-

(अ) प्रत्येक निवृत्तीवेतनाविषयक प्रकरण शासनातर्फे निवृत्तीवेतनाविषयक बाबी संदर्भात वेळोवेळी जे आदेश/निर्णय/परिपत्रक/अधिसूचना निर्गमित केल्या जातात त्यांचा योग्य तो अन्यथा लावून काळजीपूर्वक तपासावे. जेणेकरून सदर निवृत्तीवेतनाविषयक प्रकरणी शासनाच्या प्रचलित आदेशानुसार योग्य तो निर्णय घेतला जाईल व प्रकरण न्यायप्रविष्ट होण्याची शक्यता नाहीशी होईल.

(ब) प्रकरण काळजीपूर्वक तपासून देखील जर निवृत्तीवेतनधारकाने न्यायालयात दावा दाखल केला तर सदर प्रकरणाची तातडीने दखल घेऊन न्यायालयात शासनाची बाजू व्यवस्थितरित्या मांडण्याच्या दृष्टीने सरकारी वकीलांशी संपर्क साधणे, सुप्रसन्न दाखल करणे इत्यादी प्राथमिक बाबी त्वरेने पूर्ण कराव्यात.

(क) व-याच्या न्यायालयीन प्रकरणी सुनावणीच्यावेळी जबाबदार अधिकारी न्यायालयात उपस्थित असतो ही बाब आदेपाई आहे. प्रत्येक न्यायालयीन प्रकरणी प्रत्येक सुनावणीच्यावेळी संबंधित कार्यालयाच्या जबाबदार प्राधिका-याने न्यायालयात उपस्थित रहावे.

(ड) मा. न्यायालयाने अंतरिम/अंतिम निर्णय दिल्यानंतर संबंधित कार्यालय प्रमुखाने सदर न्यायालयीन निवाड्याची प्रमाणित प्रत तातडीने संबंधित सरकारी वकीलांशी प्रत्यक्ष संपर्क साधून प्राप्त करून घ्यावी.

(इ) जर न्यायालयीन निवाड्याची प्रमाणित प्रत त्वरेने उपलब्ध होऊ शकणार नसेल तर संबंधित कार्यालय प्रमुखाने सरकारी वकीलांकडून लिखित स्वरूपात न्यायालयीन निवाड्याचा तपशील त्वरेने प्राप्त करून घ्यावा.

(ई) वरीलप्रमाणे न्यायालयीन निवाडा किंवा सरकारी वकीलांकडून न्यायालयीन निवाड्याची माहिती देणारे पत्र प्राप्त होताच जर निवाडा शासनाच्या बाजूने देण्यात आलेला नसेल तर सदर न्यायालयीन निवाड्याविरुद्ध अपील दाखल करणे योग्य ठरेल किंवा कसे याबाबत संबंधित सरकारी वकीलांचे अभिमत त्वरेने प्राप्त करून घ्यावे.

(उ) सरकारी वकीलांचे अभिमत प्राप्त होताच याबाबतच्या सर्व कागदपत्रांसह परिपूर्ण प्रस्ताव विभाग प्रमुखांमार्फत शासनाच्या (ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाच्या) मान्यतेसाठी विहित मुदतीत पाठविण्यात यावा.

(ऊ) ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाकडे वरीलप्रमाणे स्वयंस्पष्ट प्रस्ताव प्राप्त झाल्यावर जर न्यायालयीन निवाड्याचा निर्णय शासनाच्या विरुद्ध लागलेला असेल तर अशा प्रकरणी अपील दाखल करावे किंवा कसे याबाबत विधी व न्याय विभागाचे अभिमत त्वरेने प्राप्त करून उचीत कार्यवाही करता येणे शक्य होईल.

(ए) विधी व न्याय विभागाचे अभिमत प्राप्त होताच न्यायालयीन निवाड्याबाबतच्या पुढील कार्यवाहीसंबंधी सविस्तर प्रस्ताव या विभागाकडून वित्त विभागांमार्फत शासनास सादर करून योग्य ती कार्यवाही करता येईल.

(ऐ) अपील दाखल करण्यास शासनाने मान्यता दर्शविल्यास त्याबाबतची पुढील कार्यवाही विनाविलंब करण्याबाबत आवश्यक निदेश देण्यात येतील.

३. प्रत्येक न्यायालयीन प्रकरणी वर विहित केलेल्या टप्प्यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही काटेकोरपणे केली जाईल याची सर्व मुख्य कार्यकारी अधिका-यांनी व्यक्तीशः दक्षता घ्यावी. वरील सूचनांनुसार कार्यवाही केली न गेल्यास संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिका-यांवर जबाबदारी निश्चित करण्यात येईल, याची त्यांनी नोंद घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(एस.शहजाद हुसेन)
सचिव महाराष्ट्र शासन

प्रत :

- १.सर्व विभागीय आयुक्त
- २.सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ३.सरकारी वकील, मा.उच्च न्यायालय, मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद
- ४.सर्व कार्यासने ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग
- ५.निवाड नस्ती का.क्र.आस्था-११.